T.C.
TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Alım Ve Muhafaza Dairesi Başkanlığı

Sayı : E-46095028-106.01[2022.1]-773187 06.06.2022

Konu : 2022 Dönemi Hububat Alım Şartları,
Baremleri ve Depolama İşleri

GENEL YAZI

2022 dönemi **buğday arpa, çavdar, tritikale ve yulaf** alım fiyatları **5 Haziran'da** açıklanmıştır **(Ek-1). Peşin** alımlara **6 Haziran** itibariyle başlanacaktır. **Emanet alım yapılmayacaktır.**

Hububat *(buğday, arpa, çavdar, tritikale ve yulaf)* peşin alımları, geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi randevulu olarak yapılacaktır.

2022 yılı hububat alımlarında; buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale ÇKS kaydı bulunan üreticilerimizden bu ürünlerde **cins ve kota sınırlaması olmadan** alım yapılacaktır.

1 Eylül 2022 tarihine kadar TMO işyerleri veya lisanslı depolar üzerinden TMO'ya buğday ve arpa satan üreticilere ton başına **Buğdayda 1.000 TL, Arpada ise 500 TL ilave hububat alım primi verilecektir.**

Hububat alım primi, Bakanlığımızca belirlenen ortalama verim ile ÇKS'de kayıtlı alana göre oluşan **üretim miktarının 2 katına kadar,** TMO'ya satılan buğday ve arpa için verilecektir.

Hububat Alım Primi ödemeleri Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından 2022 yılında, sonbahar hububat ekim döneminde yapılacaktır.

Tüccar ve Şirketlerin kendi deposunda peşin alım yapılmayacaktır.

Emanet alım yapılmayacağından emanet alım randevusu verilmeyecektir.

A-RANDEVU İŞLEMLERİ

1-Randevular, internet üzerinden **www.tmo.gov.tr** veya **randevu.tmo.gov.tr** adresinden alınabileceği gibi başmüdürlük ve şube müdürlükleri ile ajans amirliklerinden de alınabilecektir.

2-Randevu alma işlemi, gerçek kişiler için **T.C. kimlik numarası;** ÇKS belgesi olan tüzel kişiler için **vergi numarası** ile yapılacaktır.

3-2022 yılı hububat alımlarında; buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale ÇKS kaydı bulunan üreticilerimiz bu ürünlerde **cins ve kota sınırlaması olmadığı için 10'uncu, 11'inci ve 12'inci maddeler kapsamında randevu alabileceklerdir.**

ÇKS'de kayıtlı ürün cinsi ve miktarına bakılmaksızın daha fazla ürünü Kurumumuza satabileceği hususu ile sadece **ÇKS'de kayıtlı ürün miktarlarının 2 katına kadar** olmak üzere ilave hububat alım primi verileceği **ikaz olarak randevu sayfasında yer almaktadır.**

4-Üreticiler, randevu almadan önce İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerinden ÇKS bilgilerini güncelleyeceklerdir.

5-Randevu alma işlemlerinde **"Kuruma Vereceğiniz Ürün"** bölümünde, ekmeklik ve makarnalık buğday ayrımı bulunmamakta olup sadece **buğday** randevusu verilecektir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 0B1A2622-0234-41CA-B347-19579266D84D Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/tmo-ebys

6-Üreticiler, randevu almak istediklerinde **"Kuruma Vereceğiniz Ürün"** hanesinde sadece seçtikleri ürün için **cins ve kota sınırlaması olmadan** randevu alabilecek, ayrıca ÇKS'de kayıtlı seçtiği ürüne ait alan ve üretim bilgilerini görebileceklerdir.

*Örnek-1;**"Kuruma Vereceğiniz Ürün"** hanesinde buğday ürünü seçili ise üretici sadece buğday için randevu alabilecek ve sadece ÇKS'de kayıtlı buğdaya ait bilgileri görebilecektir.*

*Örnek-2; ÇKS belgesinde sadece buğday kaydı olan bir üretici **"Kuruma Vereceğiniz Ürün"** hanesinde buğday dışında arpa, çavdar, yulaf ve tritikale ürünlerinden herhangi birini de seçerek randevu alabilecektir.*

*Örnek-3; ÇKS belgesinde buğday ve arpa kaydı olan bir üretici **"Kuruma Vereceğiniz Ürün"** hanesinde çavdar seçmesi durumunda randevu alabilecek ancak buğday ve arpaya ait bilgileri göremeyecektir.*

7-Kurumumuza ürün getirecek ÇKS'ye kayıtlı üreticiler randevu sisteminde **cins ve kota sınırlaması olmadığından** örneğin; buğday için randevu almalarına karşın arpa getirmeleri durumunda, işyerleri vakit kaybetmeden Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı ile irtibata geçecek olup getirilen arpa için gerekli düzeltme yapılacaktır.

8-Randevu programında iş yeri bazında yönlendirme ve limit girişi gibi düzenlemelerin yapılması hususlarında başmüdürlük/şube müdürlükleri yetkilidir. İş yeri kapasitesinin tamamı ÇKS belgesi olanlara tahsis edilecektir.

9-Randevu alma aşamasında, ÇKS'de tanımlı bulunan ilçeye göre ürünün teslim edilebileceği iş yerleri otomatik olarak ekranda görülecektir.

10-Üreticiler asgari **5 ton** için randevu alabileceklerdir.

11-Bir üretici, bir günde, bir işyeri için bir kez randevu alabilecektir.

12-Üreticiler, bir iş yeri için günlük en fazla **120 ton** randevu alabileceklerdir. Ürün sahibi günlük aldığı randevu miktarından daha fazla ürün teslim etmek istemesi durumunda işyeri yoğunluğuna göre randevulu bekleyen üreticilerden sonra alınabilecektir.

13-Üreticiler, ÇKS'de bulunan kayıtlı üretim yerine göre ürününü verebileceği her bir iş yeri ve ürün için gün içerisinde randevu alabileceklerdir.

14-Tüm iş yerlerinde **sadece isim, soy isim ve TC kimlik numaralarının** son 4 hanesini içeren (Örneğin TC: *******2731) bilgilerin yer alacağı günlük randevu listeleri alınacak ve herkesin göreceği bir noktaya **asılacaktır.**

15-Bir üretici farklı günlerde en fazla 3 adet randevu alabilecektir. Bu 3 randevudan 1 tanesine gelinmesi veya iptal edilmesi durumunda yeni bir randevu alınabilecek, randevunun 1 tanesine gelinmeden ya da iptal edilmeden 4. randevu alınamayacaktır.

16-Alım Noktası Bilgilerine ait tüm veri girişleri başmüdürlük/şube müdürlüklerince yapılacaktır.

Buğday, çavdar, yulaf ve tritikale için ayrı; arpa için ayrı bir limit girişi yapılacaktır.

Günlük randevu miktarları, işyerinin maksimum alım kapasitesi ve diğer hususlar göz önünde bulundurularak sisteme hasat öncesi girilecektir. Günlük alım ve cari gün alım kapasitelerini arttırma ve azaltma, alıma başlama ve son randevu alınacak tarihleri belirleme yetkisi başmüdür/şube müdürlerindedir. Bu yetki, başmüdür/şube müdürlerince uygun görülen diğer personele de *(başmüdür yardımcısı, şube müdür yardımcısı, servis şefi, ajans amiri vb.)* devredilebilecektir. Yetkilerin kullanımında suistimale meydan verilmeyecek, suistimale sebep olan kişi hakkında gereken işlem yapılacaktır.

17- Ticaret borsaları üzerinden alım yapan işyerlerinde, 2022 yılı alımlarında üreticiler, ürünlerini, hem borsa üzerinden hem de doğrudan işyerine gelerek TMO'ya satabileceklerdir. Bu kapsamda; doğrudan işyerimize gelerek ürünlerini satmak isteyen üreticilerden yapılacak alım, randevulu olacaktır.
Borsa üzerinden alım yapılan işyerleri için günlük alım kapasitesi, borsa üzerinden ve doğrudan işyerine gelecek alım miktarı göz önüne alınarak belirlenecektir.
Randevusu olmayan ancak TMO'ya borsada ürün satmış olan üreticiler, randevulu üreticilerden sonra işyerinde randevu alarak ürünlerini teslim edebileceklerdir. Aynı gün boş kapasite olmaması durumunda ise ertesi gün veya günlerde ürün verebileceklerdir.
Alımlarda, randevulu alarak doğrudan işyerlerimize gelen üreticilere öncelik tanınacaktır.
18- Alımlar, TMO ile protokol imzalayan lisanslı depoların bulunduğu noktalarda lisanslı depolar üzerinden yapılacaktır. Üreticilerin herhangi bir nedenle *(lisanslı depo dolduğunda veya lisanslı depoda o koddan depo yoksa)* **ürünlerini Kurumumuza getirmeleri durumunda randevu sistemi açılarak alımlar randevulu olarak yapılacaktır.**
19- Randevu alarak iş yerlerine gelen ürün sahiplerinin ürününü herhangi bir nedenle TMO'ya vermekten vazgeçmesi veya analiz neticesinde ürününün reddedilmesi durumunda; üreticinin reddedilen ürün miktarı için tekrar randevu alabilmesi amacıyla düzenlenmiş olan ürün analiz fişinde **TMO RED** veya **Üretici RED** mutlaka yapılacaktır. Ürün analiz fişinde **TMO RED** veya **Üretici RED** yapıldığında; red gerekçelerinin takibi stok modülünde yapılabilmektedir. Stok İşlemleri → Alım → Alım İşlemleri → Raporlar → **Red Edilen Ürün Muayene Fişlerinden** görülmektedir.
20- Randevular, randevu tarihinden bir gün önce saat **18.00'e** kadar internet üzerinden veya iş yerlerine müracaat edilerek iptal edilebilecektir. İş yerine yapılan başvurularda ise kimlik beyan edilmesi şartıyla dilekçe alınacaktır.
21- **Üreticiler,** almış oldukları randevularını iptal etmeden **iki kez gelmemeleri** durumunda sistemden bir daha randevu alamayacak; daha sonraki tarihler için alınmış olan randevuları da **iptal edilecektir.** Bu husus, **ikaz olarak randevu sayfasında yer almaktadır.**
22- Herhangi bir nedenle alımlara ara verilmesi durumunda, mevcut randevular gün içerisinde mutlaka bitirilecektir. Randevuların bir gün sonraya sarkıtılmamasına gayret gösterilecektir. Ancak herhangi bir sebeple *(yağış, elektrik kesintisi, cihaz arızası vb.)* alımlara ara verilmesi durumunda, alınan randevular mümkün olan en kısa sürede bitirilecektir.
23- Randevu verilirken üreticilerle iletişim kurmak amacıyla mutlaka güncel telefon numaraları sisteme girilecektir.
Ülke genelinde hasadın yoğunlaşmasıyla birlikte iş yerlerinin randevulu dolu gün sayısı artacağından randevulu dolu gün sayısını azaltmak ve randevuların gerçekleşme oranını arttırmak amacıyla randevu takip sistemi uygulanacak; bu kapsamda başmüdürlük/şube müdürlüklerinde randevu alanlarla iletişim sağlanacak, diksiyonu düzgün bir personel görevlendirilecektir. Ancak alımı yoğun olmayan işyerlerinde ürün sahiplerinin aranmasına ihtiyaç olmayacaktır.
Görevlendirilen personel;
*İçinde bulunulan günden sonraki **3 güne** ait başmüdürlük, şube ve bağlı iş yerlerinin randevu listelerini alacak, randevu alan kişilerle telefonla tek tek görüşüp randevularını hatırlatarak gelip gelmeyeceklerini soracaktır.
(Örneğin, 8 Haziran günü 9-10-11 Haziran günleri için randevu alanları, 13 Haziran günü 14-15-16 Haziran günü için randevu alanları arayacaktır. Bu şekildeki aramalar, dolu gün sayısı bitirilene kadar devam edecektir)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 0B1A2622-0234-41CA-B347-19579266D84D Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/tmo-ebys

*Yapılan görüşmelerin kayıt altına alınması amacıyla hazırlanan **Randevu İletişim Formu,** yazı ekinde gönderilmektedir **(Ek-2).** Söz konusu form bir defter hâline getirilecek olup **Randevu Defterinde** her sayfanın takip eden numarası olacaktır. Randevu Defterinin her sayfasına iş yeri kaşesi vurulacak ve defter, başmüdür/şube müdürü tarafından imzalanacaktır. Randevu Defteri tarih bazında tüm iş yerlerini kapsayacak şekilde günlük olarak doldurulacaktır.

***Yapılan görüşmelerde, görüşmenin güvenlik açısından kayıt altına alındığı belirtilerek görüşülen kişinin randevu alan kişi olup olmadığı teyit edilecektir. Görüşülen kişi randevu sahibi değil ise mutlaka randevu sahibi ile görüşme sağlanacaktır.**

*Ayrıca randevu sahipleri ile yapılan görüşmelerde; üreticilerin randevularını iptal etmeden **iki kez** gelmemeleri hâlinde 2022 döneminde bir daha randevu alamayacakları ve daha sonraki günler için almış oldukları randevularının da sistem tarafından otomatik olarak iptal edileceği hatırlatılacaktır.

*Ürün sahiplerine randevu alınıp randevuya gelinmemesi hâlinde, iş yerinin randevu alınıp getirilmeyen miktar kadar atıl kalacağı ve randevunun iptal edilmemesi nedeniyle atıl kalan bu kapasitenin diğer üreticiler tarafından kullanılamayacağı belirtilecektir. Bu nedenle randevu alıp gelemeyeceklerin randevularını iptal ederek diğer üreticilerin randevu almalarına imkân sağlamaları gerektiği vurgulanacaktır.

*Randevu sahibiyle yapılan görüşmede randevuya geleceğini bildirmesi hâlinde, ekli listede bulunan **"Randevu Durumu (Gelecek/Gelmeyecek)"** sütununa **"Evet"** yazılacak ve herhangi bir işlem yapılmayacaktır.

*Randevu sahibinin randevusuna gelemeyeceğini bildirmesi hâlinde, ilgili kısma **"Hayır"** yazılacak ve ürün sahiplerine almış oldukları randevularını randevu tarihinden bir gün önce saat **18.00'e** kadar internet üzerinden iptal etmeleri veya aynı saate kadar iş yerine gelerek iptal ettirmeleri gerektiği söylenecektir.

*Aranacak tüm ürün sahiplerinden net bilgi alınacak ve randevu iletişim formunda yer alan bilgiler eksiksiz doldurulacaktır. Başmüdür/Şube müdürleri tarafından her gün Randevu Defterine kaydedilen görüşme bilgileri incelenerek iş yeri kapasitesinin atıl kalmaması sağlanacaktır.

*Belirtilen saate kadar randevularını internet üzerinden veya iş yerine gelerek iptal etmemeleri durumunda randevusuna gelmeyeceğini beyan eden ürün sahiplerinin randevuları, başmüdür/şube müdürünce görevlendirilen personel tarafından iptal edilecek ve iptal edilen randevu listesi başmüdür/şube müdürünce onaylanarak klase edilecektir.

24- Pazar günleri için randevu verilmeyecek olup ihtiyaç duyulması halinde pazar günleri için randevu verilmesi hususunda başmüdür/şube müdürleri yetkilidir.

25- Kamu Kurum ve Kuruluşlarından yapılacak alımlarda randevu şartı aranmayacaktır.

26- Randevu alma işlemleriyle ilgili olarak Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığından alınacak talimata göre hareket edilecektir.

B- ALIM, FİYAT, ÖDEME USUL VE ESASLARI İLE BAREM UYGULAMALARI

Kurumumuz ile lisanslı depo şirketleri arasında protokol imzalama süreci devam etmekte olup protokol imzalanan lisanslı depo şirketlerine ait bilgiler, Kurumumuz web sayfasında "Anlaşmalı Lisanslı Depolar" bölümünde yer almaktadır. **Protokol imzalanan lisanslı depoların bulunduğu yerlerdeki işyerlerimizde** alım yapılabilecektir.

Uzun süreli kiralama (USK) garantisi kapsamında Kurumumuz kullanımında olan depoların bulunduğu yerlerdeki alımlar, bu depolarda yapılabileceği gibi lisanslı depolar üzerinden ELÜS yoluyla da yapılabilecektir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 0B1A2622-0234-41CA-B347-19579266D84D Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/tmo-ebys

Kurumumuz tarafından **2022** dönemi için uygulanacak peşin alım fiyatları listesi **Ek-1**'dedir.

Alım fiyatları sisteme Genel Müdürlük tarafından girilmiş olup iş yerlerince alım fiyatları ile ilgili herhangi bir giriş yapılmayacaktır. 2022 döneminde de her ürün koduna ait tek bir alım fiyatı belirlenmiş olup bilgisayar otomasyon programına girişi yapılmıştır. Dolayısıyla analiz değerlerinin doğru bir şekilde girilmesi gerekmektedir.

Ödeme; ürün teslimatını müteakip **10 gün** içerisinde yapılacak, ürününü lisanslı depolar üzerinden ELÜS olarak TMO'ya satanlara ise **peşin** olarak yapılacaktır.

1-Alım Esasları

1.1-Pazar günleri alım yapılmayacaktır. Ancak ihtiyaç duyulması halinde pazar günleri alım yapılması konusunda başmüdür/şube müdürleri yetkilidir.

1.2-Kurumumuza yapılacak ürün teslimatı sadece **ürün sahipleri** tarafından yapılacaktır. İnternet üzerinden randevu alınırken de sistem uyarı vermektedir. Söz konusu uygulamadan randevusu bulunan üreticiler öncelikle haberdar edilecek ve konu tüm alım noktalarında ürün sahiplerinin görebilecekleri şekilde ilan edilecektir.

Ürün sahibinin herhangi bir sebeple ürün teslimatı yapamayacak olması durumunda teslimat, **vekâlet (noter onaylı)** verdiği kişi tarafından yapılabilecektir.

1.3-Eski yıl mahsulü ve ithal ürünler kesinlikle alınmayacaktır.

1.4-Alımlarda, her araçtan ürünü temsil eden numune alınacak ve analize tabi tutulacaktır.

1.5-Alımların analizle yapılması esastır. Ürüne ait protein cihazı ile analiz 1 kez yapılacaktır. TMO'ya ürün getirenler dışındaki **üçüncü şahıslara protein cihazıyla analiz, kesinlikle yapılmayacaktır.**

Stok modülünde barem sınırları içerisinde olan buğdayın düşük vasıflı olarak alınmasını önlemek amacıyla doğrudan düşük vasıflı buğday kodu seçilerek alım yapılması engellenmiştir.

Bu nedenle yapılacak alımlarda stok modülünden ilk önce ana ürün kodu seçilecek, analiz neticesinde herhangi bir had yönüyle barem sınırları dışında olan ancak satın alma sınırları içerisindeki buğdaylar düşük vasıflı buğday kodu ile satın alınacaktır.

1.6-Stok modülü giriş ekranında **"alım noktası"** alanında başmüdürlük/şube müdürlükleri hangi lisanslı depo üzerinden alım yapacaksa alım noktası olarak söz konusu **lisanslı deponun ismini mutlaka seçmesi gerekmektedir.**

1.7-Buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale ürünlerine ait ÇKS kaydı olan üreticiler, üreticilerin ortağı olduğu kooperatif ve birlikler ile diğer kesimlerden bu ürünlerde **cins ve kota sınırlaması olmadan** alım yapılacaktır.

(Örneğin: ÇKS'de yalnızca çavdar kaydı olan bir üretici miktar sınırı olmadan buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale ürünlerinden herhangi birini veya tamamını TMO'ya satabilecektir.)

1.8-Kamu Kurum ve Kuruluşlarından yapılacak peşin alımlarda **ÇKS belgesi istenmeyecek** olup üretim yaptıkları arazi varlığına ait verim ve ekilen alanın gösterildiği **resmi bir belge talep edilerek** alım yapılacaktır. Söz konusu belge, resmi nitelik taşıdığından ilgili servis tarafından kayıt altına alınarak klase edilecektir.

Bu kapsamda gerçekleştirilecek alımlarda **randevu, ürün cinsi ve kota şartı aranmayacaktır.**

1.9-ÇKS'ye kayıtlı üreticinin vefat etmesi durumunda ürün alımları 21/07/2017 tarih, E.189538 sayılı talimatımızda belirtildiği şekilde yapılacaktır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 0B1A2622-0234-41CA-B347-19579266D84D Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/tmo-ebys

1.10-İş yerlerimizde alımı yapılan ürünler; öncelikle kapalı depolara, MAYDÜ tipi depolara ve tahıl torbalama ünitelerine depolanacaktır. Bu depoların yeterli olmaması hâlinde; piyasadan kiralanacak uygun kapalı depolara, yoksa açık yığınlara alım yapılacaktır.

1.11-2022 döneminde de ÇKS belgesi olan kesimler ve Kamu Kurum Kuruluşları üretici olarak değerlendirilecek **boşaltma ücreti alınmayacaktır.**

1.12-Ürün alımlarında damperli ve dampersiz araç ayrımı yapılacaktır. Eksper/ziraat mühendisi tarafından ürün analiz fişi tanzim edilirken aracın damperli ve damperinin çalışır durumda olduğu ürün sahibi ya da araç şoförüne sorulacak, alınacak cevaba göre boşaltma şekli damperli veya dampersiz olarak ürün analiz fişinde belirtilecektir.

Ürün analiz fişinde yer alan "Boşaltma Şekli" bölümüne eksper/ziraat mühendisi tarafından girilen damperli, dampersiz vb. boşaltma şekli depo teslim fişine otomatik olarak yansıyacaktır. Depo teslim fişinde yer alan boşaltma şekli *(damperli, dampersiz vb.)* ürünü teslim alan depo teknisyeni/ambar memuru tarafından kontrol edilecektir.

Depo teslim fişinde yer alan boşaltma şeklinin hatalı olması durumunda, ürünü teslim alan depo teknisyeni/ambar memuru tarafından depo teslim fişinin üzerine el ile doğrusu yazılacaktır.

Depo teslim fişinde yer alan "Boşaltma Şekli'nde herhangi bir değişiklik var ise eksper/ziraat mühendisi tarafından ürün analiz fişinde yer alan boşaltma şekli kısmında gerekli düzeltme yapılarak ürün analiz fişi yazdırılacaktır.

Ürünün depoya boşaltılması sırasında depoya ürün almakla görevli personel, depo teslim fişinde araçların boşaltma şekliyle ilgili hususa dikkat edecek, damperli olan ancak herhangi bir nedenle damperi çalışmayan araçlar için eksper/ziraat mühendisi ile görüşerek boşaltma şeklinin dampersiz olarak değiştirilmesini sağlayacaktır.

1.13-İşyerlerimizce yapılan ilk alıma ait ürün analiz fişi Genel Yazı ve eklerinde belirtilen hükümler kapsamında işyerlerimizce kontrol edilecektir. Herhangi bir hata görülmesi durumunda yeni bir ürün analiz fişi oluşturulmadan Genel Müdürlüğe bildirilecektir.

2-Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS)

3.1-2022 döneminde, internet bağlantısı olan iş yerlerimizde Bakanlığımız ÇKS sunucusu ile Kurumumuz arasında kurulan bağlantıyla üretici bilgilerinin alım programına aktarımı yapılabilecektir.

Hububat ÇKS belgesi olan tüm kesimlerden kotasız alım yapılacağından üreticinin farklı iş yerlerine teslim ettiği ürünün **miktar takibi yapılmayacaktır.**

Üreticinin ÇKS kayıtlarına internet ortamında ulaşılamıyor ise İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünce onaylanmış olan ve üretici tarafından getirilen 2022 yılı verilerini içeren ÇKS belgesi **bilgisayara elle girilecek** olup belgenin bir nüshası iş yerince muhafaza edilecektir.

3.2-İnternet bağlantısı olmayan alım merkezlerinde, üreticilerden ÇKS belgesi istenecek ve bu durum hazırlık aşamasında yöre üreticisine duyurulacaktır.

3.3-ÇKS kayıt formu, İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünce onaylanmışsa ÇKS belgesi olarak değerlendirilecektir.

3.4-Üreticiler tarafından ibraz edilen ÇKS belgesi, diğer kurumlardan gelen evrak olarak değerlendirilecektir. Bu süreçte üzerinde tahrifat yapılmış belgeye rastlanması durumunda formun işleme konulmaması ya da gerekli düzeltmenin ilgili kuruma yaptırılması, herhangi bir kuşku duyulması hâlinde ise gerekli kontrollerin yapılması sağlanacaktır.

3.5-ÇKS belgesi olan şirketler, üretici olarak değerlendirilecek ve alım buna göre yapılacaktır.

3.6-Bakanlığımızın İl ve İlçe Müdürlüklerince ÇKS veri girişlerinin alım öncesinde tamamlanıp tamamlanmadığı işyerlerimiz tarafından mutlaka kontrol edilecek olup veri girişinin tamamlanmaması

durumunda gerekli girişimlerde bulunulacaktır.

3-Numune Alma/Analiz İşlemleri

4.1-Alımlarda uygulanan numune alma ve analiz işlemleri **Ek-6**'da belirtilmiştir.

4.2-Alım sırasında ürünün niteliklerini belirlemek için gerekli numune eksper/ziraat mühendisi tarafından alınır. İşin yoğunluğuna göre eksper/ziraat mühendisi gözetiminde diğer personele de numune aldırılması konusunda iş yeri amiri yetkilidir. Numunenin doğru alınmamasından doğacak olumsuzluklardan eksper/ziraat mühendisi ile işyeri amiri sorumludur.

4.3-Ürün analizleri, mutlaka alım esnasında araçtan alınan ve ürünün tamamını temsil eden numunede yapılacaktır. **Gelen ürüne ait olmayan başka bir numune kesinlikle kullanılmayacaktır.** İş yeri yetkilileri bu konuya gerekli hassasiyeti gösterecek, olası ihtilaf ve suiistimallere meydan verilmeyecek şekilde tedbir alacaktır.

C-ELEKTRONİK ÜRÜN SENEDİ İLE ALIM ESASLARI

1-Kurumumuz Elektronik Ürün Senedi (ELÜS) yoluyla ürün alımlarını sadece protokol imzalanan lisanslı depo firmalarıyla yapacaktır.

2-Protokol imzalanan lisanslı depolara bırakılan ürün için lisanslı depoculuk şirketi tarafından Elektronik Ürün Senedi (ELÜS) oluşturulmaktadır. Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) tarafından saklanan ELÜS, Türkiye Ürün İhtisas Borsası'nda (TÜRİB) işlem görecektir.

3-Lisanslı depo tarafından **stoklanan** ürünler ve düzenlenen **tüm ELÜS'lere** ilişkin, her türlü iş ve işlem *(stoklar dâhil)* lisanslı deponun bulunduğu hinterlantta faaliyet gösteren **TMO Başmüdürlükleri** aracılığı ile yürütülecektir. Ancak, Akşehir ve Polatlı Şube Müdürlüklerinin hinterlantlarında faaliyet gösteren lisanslı depolardaki Kurumumuza ait ELÜS'lerin her türlü iş ve işlemi Akşehir için Konya Başmüdürlüğü, Polatlı için ise Ankara Başmüdürlüğü tarafından yürütülecektir.

ELÜS yoluyla yürütülen alım işlemlerinin stok modülünde ve YKD *(Yönetim Karar Destek Programı)* 'de izlenmesi önem arz etmekte olup hinterlandınızda bulunan lisanslı depolardan yapılacak alımların sağlıklı raporlanabilmesi için **08/04/2020 tarih ve E.79924 sayılı talimata** göre hareket edilecektir.

4-Eski yıl mahsulü ve ithal ürünlere ait ELÜS'ler kesinlikle alınmayacaktır.

5-ELÜS işlemlerinin ifası, lisanslı depoculuk şirketlerinde bulunan stokların takibi **Elektronik Ürün Senedi ve Lisanslı Depo Takip Sistemi (ELDES)** üzerinden yapılmaya devam edilecektir. Söz konusu sisteme **https://lidas.tmo.gov.tr** adresinden ulaşılacak olup iş ve işlemler bu sistem üzerinden gerçekleştirilecektir.

6-Protokol imzalanan lisanslı depolara ürün bırakan üreticiler, yetkili sınıflandırıcı tarafından yapılan analize göre oluşan **TMO alım fiyatını ve güncel ÇKS bilgilerini** lisanslı depoda öğrenebileceklerdir.

7-Satış talebinin lisanslı depo yetkilisine bildirilmesine müteakip Kurumumuz tarafından üreticinin lisanslı depo sistemindeki kayıtlı cep telefonu numarasına **"*Satış Onay Kodu*"** SMS olarak gönderilecektir.

"*Satış Onay Kodunun*" lisanslı depo yetkilisine bildirilmesi durumunda, teslim edilen ürünün TMO'ya satılmasına dair elektronik ortamda **"*Satış Emri*"** verilmiş olacaktır.

8-Üreticilerce lisanslı depoya teslim edilen ürünler için TMO'ya **"*Satış Emrinin*"** verilmesine müteakip söz konusu emir, lisanslı deponun ilişkilendirildiği Başmüdürlük ekranına yansıyacaktır.

TMO görevlisi tarafından üreticiye ait kimlik ve ÇKS bilgileri ile analiz bilgilerine göre oluşan TMO fiyatı kontrol edilecek olup bilgilerin doğru olması halinde TÜRİB *(Türkiye Ürün İhtisas Borsası)* platformuna TMO tarafından **"*Alım Emri*"** gönderilecektir.

Alım emri ile ilgili bilgilerde hata/yanlışlık olduğunun belirlenmesi durumunda alım emri ***"İşlemler"*** bölümünden **"Sil"** sekmesi kullanılarak silinecek, söz konusu emrin silindiği lisanslı depoya bildirilecek ve hatanın düzeltilerek emrin yeniden gönderilmesi sağlanacaktır.

Lisanslı depolardan yapılan alımlarda buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale ÇKS kaydı bulunan üreticilerimizden bu ürünlerde **cins ve kota sınırlaması olmadan** ELÜS için alım emri gönderilebilecektir.

Herhangi bir nedenle iptal edilen satış emirlerinin durumlarında bir değişiklik gerekmesi halinde Genel Müdürlüğümüz ile iletişime geçilerek durumun değiştirilmesi sağlanacaktır

Lisanslı depolar aracılığıyla gelen satış emirleri "*Kayıt Tarihinden*" bir gün sonra onaylanacak ve alım emri oluşturulacaktır.

9- TÜRİB platformuna gönderilen "***Alım Emrine***" ait takasın gerçekleşip gerçekleşmediği sistem üzerinden kontrol edilecek olup takasın herhangi bir nedenle gerçekleşmemesi durumunda, *piyasalar@turib.com.tr* mail adresi üzerinden TÜRİB ile irtibata geçilerek sorun giderilecektir.

10- ELDES üzerinden gelen alım emirlerine ilişkin işlemlerde stok modülünde giriş ekranında **"alım noktası"** alanında hangi lisanslı depo üzerinden alım yapılacaksa alım noktası olarak söz konusu lisanslı deponun ismini mutlaka seçmesi gerekmektedir. Daha sonra **"Stok Modülü/Alım İşlemleri//TMO Onayı Bekleyen Senetler Listesi/On-Line Lidaş Verisi Al/Fiyat ve ÇKS Limit Kontrolü"** bölümünden ÇKS ve fiyat kontrolü yapılacaktır. Yapılacak kontrolde hatalı olan emirler **Kırmızı** renkte görülmektedir. İşyerlerinizce **hatalı olan emirler hata durumuna (fiyat/ÇKS) göre** "***Sil***" **ya da** "***İptal*** " edilecektir.

11- Takas işleminin gerçekleşmesine müteakip ***Stok Modülü/Alım İşlemleri/Ürün Analiz Fişi/ELÜS İşlemleri*** bölümünden Kurumumuza satılmak istenilen ELÜS'e ait analiz bilgileri "***On-line Veri Al (Lidaş)***" bölümünden alınarak "***Ürün Analiz Fişi***" oluşturulacak olup **Ürün Analiz Fişi çıktısı alınmayacaktır.** Bunun yerine ELDES üzerinden alınacak "***Ürün Analiz ve Sınıflandırma Belgesi***" ile MKK tarafından düzenlenerek yatırım hesaplarına gönderilen "***ELÜS Alım Satım Belgesi***" çıktıları klase edilecektir.

TMO depolarında yapılan alımlara ait ürün analiz fişi seri numarası, ELÜS kapsamında yapılan alımlara ait ürün analiz fişi seri numarasından belirgin şekilde farklı olacaktır.

"***ELÜS Alım Satım Belgesi İşlem Tarihi***" **ile** "***Ürün Analiz Fişi Düzenleme Tarihi***" **aynı olacaktır.**

12- Lisanslı depoya teslim edilen ürünler, ürün teslimi sırasında değil de ileri bir tarihte Kurumumuza satılmak istenilmesi durumunda ürün sahibi tarafından lisanslı depoya veya iş yerimize müracaat edilmesi gerekmektedir.

13- Yetkili sınıflandırıcı tarafından belirlenen analiz değerleri TMO'nun otomasyon sistemine otomatik olarak aktarılacaktır. Yetkili sınıflandırıcı analiz değerleri ile ürün analiz fişinde yer alacak analiz bilgileri aynı olacaktır.

14- ELÜS'ün TMO tarafından satın alındığı güne kadar olan süreyi kapsayan depo kira ücreti *(ürüne göre değişmekte),* lisanslı depoculuk tazmin fonu payı ve borsa tescil ücreti ile aracılık hizmetleri kesintilerinin yapılacağı ELÜS sahiplerine duyurulacaktır.

ELÜS'ün satın alınmasından tasfiye tarihine kadar olan süre için söz konusu şirketin onaylı ücret tarifesinde yer alan depo kira ücreti ve diğer ücretler TMO tarafından ödenecektir.

15- Kurumumuz tarafından ödenen depo kira ücreti tutarlarının kontrol edilebilmesini teminen lisanslı depoculuk şirketlerince Kurumumuza kesilen depo kira ücreti faturalarında; ELÜS no, ürün miktarı, depolama gün sayısı, söz konusu lisanslı depoculuk şirketinin depo kira ücreti ve tutarı gibi bilgilerin yer alması sağlanacaktır.

Lisanslı depoculuk sisteminde depo kira ücretleri Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliğinin 39. maddesinin "... *Bakanlıkça onaylanan ücret tarifesi ve tarifedeki değişiklikler Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanır ve yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer (...). Depolanan ürüne, ürünün depolandığı tarihte yürürlükte bulunan ücret tarifesi uygulanır."*

Hükmü doğrultusunda hesaplanmaktadır.Bu kapsamda Kurumumuz ile protokol imzalayan lisanslı depoların depo kira ücret tarifelerinin Ticaret Sicil Gazetesinde yayınlandığı tarihe dikkat edilecek olup depo kira ücreti hesaplamaları buna göre yapılacaktır.

16- Kurumumuza satılmak istenilen hububata ait ELÜS'ler, **29 Nisan 2023** tarihinden sonra alınmayacaktır.

17- ELÜS ile alım kapsamında işlem gören ürünler, peşin alımda olduğu gibi TMO stoklarında yer alacak ve stok durum cetvellerinde gösterilecektir. ELÜS'ler işyerleri tarafından ISIN kodu bazında takip edilecek olup her ISIN kodu için işyeri tarafından lisanslı depo bazında ayrı bir depo numarası oluşturulacak ve ELÜS'lere ilişkin tüm işlemler bu depo numarası üzerinden yapılacaktır. Örneğin; bir lisanslı depoda 1223 kodlu 15.000 ton stok tek bir depo numarası üzerinden takip edilecektir.

Lisanslı depodaki ürünlere ait depo kodları aşağıdaki örnekte belirtildiği şekilde Başmüdürlüklerce oluşturulacaktır.

ELÜS stokları için verilecek depo kodu 81 ile başlayacaktır.

Örneğin; 81 01 101

81 .. …	:ELÜS'lerin stoklandığı Depo Kodunu (ilk iki hane),
81 01 …	:ELÜS'ün bulunduğu TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ni,
81 01 1..	:TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin Mucur Şubesini,
81 01 101	:TRXTTDB52119 ISIN numaralı ve 1223 ürün kodlu tüm stokun stok modülündeki depo numarasını ifade eder.

18- Lisanslı depoculuk şirketleri üzerinden alımı yapılan ELÜS'lere ait stoklar depo defterinde takip edilmeyecektir.

19- ELÜS alımlarıyla ilgili Mali İşler ve Bilgi İşlem Dairesi Başkanlıkları tarafından verilecek talimatlara göre de hareket edilecektir.

20- Protokol imzalanan lisanslı depolarda alım dönemi boyunca **her gün** farklı saatlerde Kurumumuz personelleri tarafından iş ve işlemlere refakat edilecek, **gerekirse tüm** gün alımlar takip edilecektir. Alımlarla ilgili herhangi bir olumsuzluk görülmesi durumunda Genel Müdürlük *(Alım ve Muhafaza Dairesi Başkanlığı - Lisanslı Depoculuk Şube Müdürlüğü)* bilgilendirilecektir.

21- Lisanslı depo kontrollerinde yetkili sınıflandırıcılar tarafından yapılan analizlere de refakat edilecek, olumsuz bir duruma rastlanırsa Genel Müdürlük *(Alım ve Muhafaza Dairesi Başkanlığı - Lisanslı Depoculuk Şube Müdürlüğü)* bilgilendirilecektir.

22- Lisanslı depoculuk şirketinde yoğunluk olması durumunda, **mümkün olduğu kadar** yoğun olmayan diğer lisanslı depoculuk şirketlerine yönlendirme yapılacaktır.

23- Üreticilerin lisanslı depoculuk şirketlerine teslim ettikleri ürünlerin analiz ve kalitesine göre ürünün depoya boşaltılmadan önce cari TMO alım fiyatının lisanslı depoculuk şirketi personelince üreticiye bildirilip bildirilmediği takip edilecektir.

24- ELÜS ihraçlarının sistem üzerinden otomatik gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği takip edilecektir. ELÜS ihracını otomatik gerçekleştiremeyen lisanslı depolar Genel Müdürlüğe *(Alım ve Muhafaza Dairesi Başkanlığı - Lisanslı Depoculuk Şube Müdürlüğü)* bildirilecektir.

25- ELDES sistemine gelen satış emirleri, stok modülünden kontrolleri yapıldıktan sonra geciktirilmeksizin TÜRİB'e gönderilecektir. Takas işlemi tamamlanıncaya kadar ilgili emir takip edilecektir.

26- TÜRİB tarafından herhangi bir nedenle iptal edilen emirler takip edilecek olup sorunun giderilmesine

müteakip alım emirleri tekrarlanacaktır.

27- Tüzel kişilerin ÇKS'deki miktarları online olarak alınamadığında bu kişilerle irtibata geçilerek ÇKS belgelerinin Kurumumuza fiziksel olarak ibrazı sağlanacak ve bunu müteakiben alım emri gönderilecektir.

28- Kurumumuza ELÜS yoluyla satılan ürünlerin takas durumunun www.tmo.gov.tr adresindeki *"ELÜS Durum Sorgulama"* ekranı üzerinden takip edebileceği hususunda üreticiler ve lisanslı depolar bilgilendirilecektir.

29- Lisanslı depoculuk şirketinin çalışma saatlerini, hasat ve satış dönemlerinde mudileri mağdur etmeyecek şekilde düzenleyip düzenlemediği takip edilecektir.

30- Lisanslı depoculuk şirketinin mudiler arasında ayrımcılık yapmasına müsaade edilmeyecektir. Bu tutum içinde olanlar derhal Genel Müdürlüğe bildirilecektir.

Ç-TİCARET BORSASI SPOT PİYASASINDA ALIM İŞLEMLERİ

1- TMO; Ankara, Bandırma, Edirne, Erzurum, Eskişehir, Haymana, Karaman, Karapınar, Konya, Polatlı ve Yerköy olmak üzere toplam **11 ticaret borsasında spot piyasa** üzerinden alım yapacaktır.

2- Bu noktalarda alım yapılan iş yerlerinde üreticiler, ürünlerini, hem ticaret borsası üzerinden hem de doğrudan iş yerlerine gelerek TMO'ya satabileceklerdir.

3- Ticaret borsası spot piyasası üzerinden yapılacak alımlar da randevulu olacağından bu iş yerleri için günlük alım kapasitesi ticaret borsası üzerinden ve doğrudan iş yerine gelecek alım miktarı göz önüne alınarak belirlenecektir.

4- Herhangi bir üretici mağduriyeti oluşması hâlinde, ticaret borsasında alımlara devam edilip edilmemesi konusunda başmüdürlük/şube müdürleri yetkilidir.

5- Protokol imzalanan lisanslı depoların bulunduğu yerlerdeki ticaret borsalarında, TMO personeli de bulunacaktır. Üreticinin ticaret borsasında oluşan fiyatı beğenmeyerek ürününü TMO'ya satmak istemesi hâlinde, ürününü söz konusu şirketin deposuna teslim ederek ELÜS'ünü TMO'ya satabilecektir.

6-Kurumumuzca ticaret borsası spot piyasasında satın alınarak lisanslı depoya yönlendirilen ve ELÜS olarak satın alınan ürünlerin tescil ücretleri TÜRİB tarafından otomatik olarak kesilmektedir. Bu nedenle faaliyet gösterilen ticaret borsasında ayrıca bir tescil ücreti ödenmeyecek olup ticaret borsasının tescil ücreti talep etmesi durumunda o ticaret borsasında faaliyet gösterilmeyecektir.

7- Ticaret borsası spot piyasasında yapılan alımların protokol imzalanan lisanslı depoya teslim edilmesi durumunda, ticaret borsasında yapılan analiz ile yetkili sınıflandırıcı tarafından yapılan analiz arasında ihtilaf oluşması hâlinde, yetkili sınıflandırıcının analizi geçerli olacaktır.

8- TMO ekmeklik buğday alım fiyatları sert ve diğer gruba göre değiştiğinden alımı yapılan çeşidin gerçek grubunda değerlendirilmesi için borsa seans salonunda görevli eksper/ziraat mühendisinin, ürünün grubu ile birlikte ürün çeşidini de mutlaka belirtmesi gerekmektedir. Ticaret Borsalarına da grubun yanında çeşit adının belirtilmesi yönünde gerekli uyarı yapılacaktır.

9- Spot piyasada hinterlant uygulaması yapılmayacağından ve ticaret borsasında alım yapan iş yeri kendi hinterlandı dışından gelen üreticilerin ÇKS bilgilerini merkez sunucudan alacağından, bu üreticilerin bağlı oldukları iş yerlerinden ÇKS bilgileri istenmeyecektir. Bu konuda Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığından alınacak talimata göre hareket edilecektir.

10- Spot piyasada alımlar, ÇKS'ye kayıtlı üreticilerden **cins ve kota sınırlaması olmadan** yapılacak olup bu husus ticaret borsalarında duyurulacaktır.

11- Ticaret borsasında panoya yansıyan ürün analiz değerleri; TMO bilgisayar sistemine aktarılacak ve TMO, bu değerlere göre ürüne fiyat verecektir.

12- İş yerlerimiz; ticaret borsası satış bulunduracaktır.Satış için ticaret borsasına gelen vasıtalardan ticaret borsası görevlilerince numune alınacak ve analizler bu numuneden yapılacaktır. TMO görevlileri, zaman zaman numune alınmasına ve analize nezaret edecek; hata ve eksiklikler konusunda ticaret borsası görevlilerini uyaracaklardır.

13- Alınan numunelerin analizi, ticaret borsası laboratuvarında yapılacak ve analiz sonucuna göre baremler çerçevesinde fiyat verilecektir.

14- Ticaret borsasında yapılan analize göre barem uygulanacak olup fiyatların TMO fiyatının altına düştüğü noktada fiyat açıklanacaktır. Ticaret borsasında oluşan fiyat, TMO fiyatından yüksek ise TMO eksper/ziraat mühendisi fiyat açıklamayacak; talep gelmesi hâlinde fiyat açıklayacaktır.

15- Spot piyasa alımlarında fiziksel analiz yanında kimyasal analiz değeri *(protein)* de dikkate alınacaktır.

17-Satıcı, spot piyasada oluşan üç ayrı *(ticaret borsası, TMO işyeri, lisanslı depo)* ödeme sisteminden *(spot piyasada peşin, ürün teslim tarihinden itibaren; TMO işyerinde 10 gün, lisanslı depoda peşin)* herhangi birini tercih edecektir.

18- Ticaret borsasında, TMO eksper/ziraat mühendisi tarafından alınacak ürün için geçici ürün analiz fişi düzenlenecek; alıma esas ürün analiz fişi ise iş yerinde doldurulacaktır.

19- Ticaret borsasından gelen ürünün analizinin iş yerinde tekrar yapılması esastır. Üreticilere, ticaret borsasında verilen fiyatın ön fiyat olduğu, alıma esas fiyatın iş yerinde yapılan analize göre oluşacağı önceden bildirilecektir.

20- Spot piyasada yapılan alımlarda alım-satım beyannamesi imzalanmaktadır. TMO tarafından ticaret borsasından alınan ürünün iş yerinde yapılan analizinde ürünün kalitesinin değiştiğinin görülmesi durumunda ilgili ticaret borsası uyarılacak ve ticaret borsasından gelen temsilci nezaretinde alınan ikinci numunenin analizi yapılacaktır. Ürün kalitesinde farklılık görülmesi hâlinde ise durum bir tutanakla belgelenerek alım işlemi iptal edilecektir.

21- İlgili iş yerlerimiz; TMO alım ödemelerinin 10 gün içerisinde yapılabilmesi için ticaret borsasına yazılı olarak başvuracak ve ticaret borsası meclisinden gerekli kararın alınmasını sağlayacaklardır.

22- Simsariye ücreti konusunda her ticaret borsası kendi şartlarına uygun kesinti yapabilecektir. TMO alımlarının simsariye ücreti ise TMO tarafından kesilerek takip eden ayın 20'sinde ticaret borsasına yatırılacaktır.

23- Üreticilerden yapılacak alımlarda borsa tescil ücreti Kurumumuz tarafından karşılanacaktır.

24-Ticaret borsalarındaki uygulamalara göre TMO eksper/ziraat mühendisi; satış salonunda başta veya sonda oturacak, eksper/ziraat mühendisinin oturduğu masa üzerine ikili bayrak seti bulunacak *(Türk bayrağı ve TMO flaması)* ve masanın ön yüzünün orta bölümüne TMO logosu yapıştırılacaktır.

Ahmet GÜLDAL
Yönetim Kurulu Başkanı
Genel Müdür